

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN ĐẮC THÁI

BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH VÀ VẬN DỤNG
TRONG XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN
CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ

NGÀNH: HỒ CHÍ MINH HỌC

Mã số: 9310204

HÀ NỘI - 2024

**Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Phạm Hồng Chương

Phạm Hồng Chương

2. PGS.TS. Đinh Xuân Lý

Đinh Xuân Lý

Phản biện 1:

.....

Phản biện 2:

.....

Phản biện 3:

.....

**Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp học viện
học tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
vào hồi giờ..... ngày..... tháng..... năm.....**

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về bản lĩnh chính trị. Trong suốt quá trình hoạt động cách mạng của mình, dù đối diện với những thời điểm đầy khó khăn, thử thách của lịch sử, gắn với vận mệnh sống còn của dân tộc, song với bản lĩnh chính trị vững vàng, Người đã tìm mọi cách vượt qua và lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi sự nghiệp giải phóng dân tộc. Trong giai đoạn hiện nay, khi đất nước đang đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá, hội nhập quốc tế, nhiều vấn đề mới đặt ra đòi hỏi đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng phải thường xuyên rèn luyện bản lĩnh chính trị thật sự kiên định, vững vàng, do đó, việc nghiên cứu, vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào công tác giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên càng có ý nghĩa sâu sắc, bởi nó trực tiếp góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên và năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng.

Bản lĩnh chính trị - một phẩm chất cơ bản trong nhân cách người học viên sĩ quan, nhân tố quyết định sự trưởng thành của người học viên sĩ quan. Một trong những nhân tố quan trọng tạo thành sức mạnh chiến đấu của quân đội. Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI nhấn mạnh: “Tập trung xây dựng cho cán bộ, chiến sĩ có bản lĩnh chính trị kiên định, vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và nhân dân, có ý chí quyết tâm chiến đấu cao, sẵn sàng nhận và hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao”. Thực chất xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội là một nội dung cơ bản gắn liền với giáo dục, đào tạo của các nhà trường sĩ quan quân đội, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, quản lý, rèn luyện phẩm chất nhân cách, ý thức chấp hành kỷ luật, góp phần đào tạo, xây dựng đội ngũ học viên các trường sĩ quan quân đội có đủ đức, tài đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng các nhà trường sĩ quan quân đội vững mạnh toàn diện.

Những năm qua, việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội đã có sự chuyển biến tốt trên tất cả các lĩnh vực: Ý thức chính trị, tình hình chấp hành kỷ luật, xây dựng nền nếp chính quy ở các đơn vị; kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ,... góp phần quan trọng vào việc xây dựng các trường sĩ quan quân đội vững mạnh toàn diện, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên, còn một số cấp uỷ, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì chưa quan tâm đúng mức đến việc giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên. Bản lĩnh chính trị của một số nhỏ học viên các trường sĩ quan quân đội còn hạn chế: suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống, phai nhạt mục tiêu, lý tưởng cộng sản, đánh mất giá trị xã hội của bản thân, ngại hy sinh gian khổ, giảm sút ý chí chiến đấu, bị cám dỗ và sa ngã bởi lợi ích vật chất, bản thân vi phạm kỷ luật, pháp luật. Điều đó đã làm phai nhạt hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”, đi ngược với bản chất cách mạng và truyền thống của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Với mục tiêu chống phá cách mạng Việt Nam, các thế lực thù địch đang ra sức thực hiện “diễn biến hòa bình”, trong đó, thế hệ trẻ là đối tượng quan trọng để lôi kéo, kích động. Mặt trái của nền kinh tế thị trường; những bất cập của quá trình hội nhập quốc tế; tệ quan liêu tham nhũng, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên đang diễn ra có chiều hướng phức tạp... ngày càng tác động, ảnh hưởng đến việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội.

Vấn đề nghiên cứu Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đến nay đã có nhiều công trình khoa học của nhiều tác giả với các cách tiếp cận khác nhau. Tuy nhiên, dưới góc độ tiếp cận của ngành Hồ Chí Minh học, chưa có nhiều công trình nghiên cứu, luận giải một cách hệ thống, sâu sắc nội dung, giá trị bản lĩnh chính trị của Hồ Chí Minh, cũng như, giải pháp vận dụng Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội.

Từ những lí do trên, tôi chọn vấn đề: ***“Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội hiện nay”*** làm đề tài luận án Tiến sĩ, ngành Hồ Chí Minh học.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu làm rõ nội dung, giá trị bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và trên cơ sở đánh giá thực trạng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội, đề xuất các giải pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan tình hình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án, từ đó xác định những vấn đề luận án cần tiếp tục đi sâu nghiên cứu, giải quyết.
- Phân tích, luận giải làm sáng tỏ nội dung và giá trị bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.
- Đánh giá thực trạng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội, chỉ ra những ưu điểm, hạn chế, nguyên nhân của ưu điểm, hạn chế và nêu lên một số vấn đề đặt ra trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội hiện nay.
- Đề xuất các phương hướng và giải pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu:

- Về nội dung nghiên cứu: Luận án nghiên cứu những nội dung, biểu hiện bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, nghiên cứu thực trạng, nội dung, giải pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

- *Về không gian*: nghiên cứu hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở một số trường đào tạo sĩ quan cấp phân đội, bậc đại học.

- *Về thời gian*: 2016 - 2023.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Cơ sở lý luận của đề tài là dựa trên những quan điểm cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin, chủ trương, đường lối của Đảng về xây dựng Quân đội về chính trị, xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên và học viên các trường sĩ quan quân đội.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Trên cơ sở phương pháp luận Mác - Lênin, luận án sử dụng tổng hợp các phương pháp chung, các phương pháp liên ngành và chuyên ngành sau: Phương pháp lôgic; Phương pháp lịch sử; Phương pháp điều tra xã hội học, phỏng vấn, tọa đàm, thống kê, so sánh; Phương pháp phân tích, tổng hợp, so sánh, hệ thống hoá, khái quát hóa, trừu tượng hóa nhằm khái quát, phân tích.

5. Đóng góp mới của luận án

- Góp phần làm rõ hơn nhận thức về nội dung, giá trị bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, thực trạng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội; chỉ ra những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của ưu điểm, hạn chế trong thời gian gần nhất; đề xuất giải pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội trong giai đoạn hiện nay theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài

6.1. Về lý luận

Góp phần làm sâu sắc thêm về nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, đồng thời tiếp tục khẳng định giá trị bản lĩnh chính trị của Người đối với dân tộc và nhân loại.

6.2. Về thực tiễn

Cung cấp những luận cứ khoa học để cấp ủy, lãnh đạo, chỉ huy các cấp trong các trường sĩ quan quân đội nghiên cứu, tham khảo vận dụng vào bồi dưỡng, xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội trong giai đoạn hiện nay.

Kết quả nghiên cứu của luận án có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo, phục vụ nghiên cứu, giảng dạy và học tập môn tư tưởng Hồ Chí Minh liên quan đến bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội. Kết quả nghiên cứu của đề tài góp phần bổ sung cơ sở dữ liệu cho các trường sĩ quan quân đội trong việc xây dựng, xác định các tiêu chí trong giáo dục, đào tạo, xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên sĩ quan.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Danh mục các công trình của tác giả đã công bố liên quan đến luận án, Danh mục tài liệu tham khảo và Phụ lục, Luận án gồm 4 chương, 9 tiết.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1.1. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐỀ TÀI

1.1.1. Nghiên cứu về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng

Nghiên cứu về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng được đề cập đến trong một số công trình tiêu biểu như sau: *“Hồ Chí Minh giải phóng dân tộc và đổi mới”*; *“Hồ Chí Minh - Nhà tư tưởng lỗi lạc”*, *“Hồ Chí Minh - Một biên niên sử”*, *“Hồ Chí Minh - Vĩ đại một con người”*, *“Hồ Chí Minh - Một cuộc đời”*, *“Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh”*, *“Rèn luyện bản lĩnh chính trị, nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng”*, *“Tìm đường cứu nước, cứu dân - Bản lĩnh của Nhà ái quốc vĩ đại Hồ Chí Minh”*, *“Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa học tập lý luận chính trị với rèn luyện, thử thách cán bộ trong thực tiễn để nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ”*, *“Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về bản lĩnh chính trị của Đảng cách mạng - Giá trị vận dụng trong xây dựng Đảng về chính trị hiện nay”*... các công trình đã khẳng định: Bản lĩnh Hồ Chí Minh chính là bản lĩnh chính trị của Đảng chân chính cách mạng, thể hiện ở những nội dung chủ yếu: nêu cao khát vọng độc lập, tự do của Tổ quốc, đồng bào; đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên hàng đầu; tuyệt đối trung thành với lý tưởng XHCN, lý tưởng cộng sản chủ nghĩa; độc lập, tự chủ, luôn luôn tinh thần xuất phát từ thực tiễn của cách mạng; thẳng thắn thừa nhận những sai lầm, khuyết điểm với thái độ nghiêm túc, cầu thị và quyết tâm sửa chữa. Đồng thời, khẳng định: Rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị - nội dung quan trọng trong xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh nói chung và xây dựng Đảng về chính trị nói riêng.

1.1.2. Nghiên cứu xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong quân đội

Vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Quân đội là vấn đề thu hút được sự quan tâm của nhiều nhà khoa học, nhà nghiên cứu trong Quân đội, nhất là từ khi triển khai thực hiện Chỉ thị 03, Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị Khóa XI, XII gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 Khóa XI, Khóa XII của Đảng, được thể hiện qua các công trình tiêu biểu như sau: *“Nâng cao bản lĩnh chính trị của sĩ quan trẻ Quân đội Nhân dân Việt Nam hiện nay”*, *“Xây dựng Trung đoàn bộ binh vững mạnh về chính trị ở các Binh đoàn chủ lực Quân đội Nhân dân Việt Nam”*, *“Nâng cao bản lĩnh chính trị năng lực hoạt động thực tiễn của cán bộ chủ trì công tác đảng, công tác chính trị ở đơn vị cơ sở”*, *“Bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ khoa học ở viện khoa học và công nghệ quân sự giai đoạn hiện nay”*, *“Bản chất giai cấp công nhân, tính nhân dân, tính dân tộc của Quân đội Nhân dân Việt Nam”*, *“Nghiên cứu nâng cao bản lĩnh chính trị của Lực lượng Cảnh sát biển Việt Nam trong thời kỳ mới”*, *“Nâng cao bản lĩnh chính trị của Bộ đội Phòng không - Không quân trong điều kiện tác chiến mới”*, *“Nâng cao bản lĩnh của sĩ quan cấp phân đội trong tình hình mới”*, *“Nâng cao bản lĩnh chính trị*

của giảng viên trẻ trong nhà trường quân đội hiện nay”, “*Rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị của Bộ đội Cụ Hồ trong tình hình mới*” ... Những nghiên cứu vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Quân đội chủ yếu ở việc vận dụng tư tưởng, tấm gương Hồ Chí Minh về bản lĩnh chính trị, trên cơ sở đó, vận dụng vào xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị, bản chất giai cấp công nhân; giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, đạo đức lối sống... cho cán bộ, đảng viên trong quân đội.

1.2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐỀ TÀI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LUẬN ÁN TIẾP TỤC NGHIÊN CỨU

1.2.1. Kết quả nghiên cứu liên quan đến đề tài

Thứ nhất, nghiên cứu xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Quân đội. Từ các góc độ nghiên cứu khác nhau, các nhà khoa học, các tác giả cũng đã đi sâu nghiên cứu, làm sáng tỏ sự cần thiết, tầm quan trọng phải xây dựng, rèn luyện bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên trong Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, đề xuất các yêu cầu, nguyên tắc, giải pháp nhằm cụ thể hóa, quán triệt, thực hiện việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Quân đội theo tấm gương bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, đề xuất bộ tiêu chí để đánh giá, phân loại kết quả hoàn thành nhiệm vụ của cán bộ, đảng viên trong Quân đội.

Các công trình cứu bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng vào quá trình xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Quân đội chưa nhiều, chưa phong phú. Các công trình, bài viết chủ yếu là nghiên cứu sự cần thiết và vận dụng những nội dung rất cụ thể như: Xây dựng bản chất GCCN; Xây dựng Quân đội về chính trị; Bồi dưỡng lòng yêu nước; Ý chí cách mạng; Tinh thần tự học; ... Ở phạm vi nhỏ hơn, cũng có những công trình nghiên cứu, bài viết vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên ở một đơn vị cụ thể... Tuy nhiên, đến nay chưa có công trình nghiên cứu nào về vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội.

Thứ hai, nghiên cứu về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên: Các công trình nghiên cứu đã đề cập, luận giải nội dung, giá trị bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, khẳng định giá trị, ý nghĩa to lớn của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đối với thắng lợi của cách mạng Việt Nam và cách mạng giải phóng dân tộc trên thế giới, đồng thời nhấn mạnh sự cần thiết phải vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào công tác giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng hiện nay. Dưới các góc độ tiếp cận khác nhau, các nhà nghiên cứu, các tác giả đã khái quát hóa, hệ thống hóa nguồn gốc, quá trình hình thành, đặc điểm, đặc trưng, những nội dung, giá trị bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Một số công trình, bài viết đã cụ thể hóa vào trong hoạt động xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên hiện nay, đó là phải trung thành

với mục tiêu, lý tưởng của Đảng; tin tưởng vào con đường đi lên CNXH; kiên định và vận dụng sáng tạo CNMLN... một số công trình nêu lên thực trạng bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên hiện nay; đề xuất những yêu cầu, nội dung, giải pháp xây dựng bản lĩnh chính trị theo tư tưởng, tấm gương bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

1.2.2. Những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu

Một là, phân tích, làm rõ hơn nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Hai là, luận giải, làm rõ hơn giá trị của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Ba là, đánh giá thực trạng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2023.

Bốn là, phân tích, làm rõ những vấn đề đặt ra trong xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Năm là, xác định yêu cầu xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên các trường sĩ quan quân đội và đề xuất các giải pháp góp phần xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội trong thời gian tới theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Chương 2

BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH - NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN

2.1. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN

Bản lĩnh chính trị

Theo quan niệm của tác giả, bản lĩnh chính trị là *phẩm chất chính trị của một người đã phát triển đến mức có thể tự quyết định một cách độc lập, sáng tạo, làm chủ hành vi chính trị của mình trước những bước ngoặt và tình huống phức tạp về chính trị; không dao động, chùn bước trước gian khổ, khó khăn, kiên quyết thực hiện thắng lợi mục tiêu, lý tưởng đã định.*

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Theo nghiên cứu sinh, Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là *sự thể hiện ý chí, lập trường, tính độc lập, tự chủ, sáng suốt, quyết đoán của Người trong hành trình tìm đường cứu nước, đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng nhà nước mới, bản lĩnh đó được thể hiện xuyên suốt trong quá trình lãnh đạo cách mạng, nhất là những thời điểm lịch sử quyết định, góp phần to lớn vào thắng lợi của cách mạng Việt Nam.*

Vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Từ đó những vấn đề trên, theo tác giả, vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội là *tổng thể các hoạt động có mục đích của các chủ thể nhằm cụ thể hóa, vận dụng sáng tạo nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào quá trình xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên sĩ quan ở các trường sĩ quan Quân đội, qua đó, trực tiếp hoàn thiện nhân cách của người sĩ quan đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo của các trường sĩ quan Quân đội.*

Mục đích vận dụng: hình thành, củng cố, phát triển bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, góp phần hoàn thiện bản lĩnh chính trị người sĩ quan Quân đội, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ.

Về mặt cấu trúc, vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội là sự vận động phối hợp, biện chứng của tất cả các yếu tố sau:

Chủ thể vận dụng: tổ chức lãnh đạo, chỉ huy các cấp, các cơ quan, khoa giáo viên, tổ chức đoàn thanh niên ở các đơn vị quản lý học viên và chính bản thân họ.

Đối tượng vận dụng: Đối tượng vận dụng chính là đội ngũ học viên sĩ quan ở các trường sĩ quan quân đội.

Lực lượng tham gia vận dụng: Là toàn thể đội ngũ cán bộ, đảng viên, giảng viên, học viên, các tổ chức ở các trường sĩ quan Quân đội

Nội dung vận dụng: là sự cụ thể hóa nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào quá trình xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên nhằm xây dựng, hoàn thiện trong xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Phương pháp, hình thức vận dụng: thông qua hoạt động giáo dục, tự giáo dục, đồng thời phải kết hợp với các hình thức khác như: diễn đàn, tọa đàm, trao đổi, thực hành... rèn luyện kỹ năng, gắn với những tình huống cụ thể của cuộc sống hiện thực. Xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội thông qua thực tiễn tổ chức, quản lý các hoạt động của học viên trong quá trình học tập, công tác. Xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội cần phải chú trọng các thiết chế văn hóa, các phương tiện thông tin tuyên truyền.

Tiêu chí đánh giá hiệu quả việc vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội

Thứ nhất, về nhận thức, trách nhiệm của chủ thể, lực lượng xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Thứ hai, về nội dung, hình thức, phương pháp vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Thứ ba, về mức độ chuyển biến bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

2.2. NỘI DUNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

Một là, độc lập, tự chủ, sáng tạo trong lựa chọn và xác định con đường cách mạng Việt Nam.

Hai là, ý chí, nghị lực vượt lên khó khăn, gian khổ trong hành trình đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc cho Nhân dân.

Ba là, luôn giữ vững niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, vào sức mạnh của Nhân dân và thắng lợi của sự nghiệp cách mạng.

Bốn là, kiên quyết bảo vệ nền độc lập dân tộc, đặt lợi ích của đất nước, của dân tộc lên trên hết.

Năm là, vừa kiên định, vững vàng, vừa nhạy bén, linh hoạt, hiệu quả trong giải quyết các quan hệ đối ngoại.

Sáu là, thẳng thắn thừa nhận những sai lầm, khuyết điểm với thái độ nghiêm túc, cầu thị và quyết tâm sửa chữa.

2.3. GIÁ TRỊ CỦA BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

2.3.1. Giá trị lý luận

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là sự tiếp nối và phát triển truyền thống bản lĩnh dân tộc lên tầm cao mới

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đã góp phần tìm ra con đường cứu nước giải phóng dân tộc.

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đã góp phần vào việc đánh giá đúng tình hình, xác định đúng đối tượng, nhiệm vụ, lực lượng của cách mạng, đưa sự nghiệp kháng chiến, giải phóng dân tộc giành thắng lợi.

Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đã kế thừa, bổ sung, phát triển những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam.

2.3.2. Giá trị thực tiễn

Thứ nhất, những phẩm chất tốt đẹp của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là tiêu chí để mỗi cán bộ, đảng viên học tập, rèn luyện.

Thứ hai, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là chuẩn mực để xây dựng bản lĩnh chính trị cho người quân nhân cách mạng, góp phần nâng cao sức mạnh chính trị tinh thần cho quân đội.

Chương 3

THỰC TRẠNG XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ GÓC NHÌN BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

3.1. THỰC TRẠNG XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THEO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

3.1.1. Khái lược về các trường sĩ quan quân đội và đặc điểm bản lĩnh chính trị học viên ở các trường sĩ quan Quân đội

Khái lược về các trường sĩ quan quân đội: Các trường sĩ quan Quân đội là một bộ phận quan trọng trong hệ thống các trường đại học quốc gia, được lập ra trên cơ sở tuân theo các quy định của pháp luật, đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng; đảng ủy, bộ tư lệnh các quân chủng, binh chủng, các tổng cục, có chức năng, nhiệm vụ theo phạm vi, quyền hạn được phân công. Các trường sĩ quan quân đội là những môi trường giáo dục, đào tạo, rèn luyện học viên -

những sĩ quan, cán bộ, đảng viên tương lai của Quân đội, của Đảng và Nhà nước. Các trường sĩ quan Quân đội mang tính đặc thù quân sự, có tính kỷ luật cao. Điều lệ công tác nhà trường QĐNDVN ban hành kèm theo Thông tư số 51/2016/TT-BQP, ngày 20/4/2016 của Bộ Quốc phòng quy định cơ cấu tổ chức của TSQ trong quân đội, bao gồm: Ban Giám hiệu, các cơ quan chức năng (phòng, ban), các khoa, bộ môn, các đơn vị quản lý học viên (hệ, tiểu đoàn, lớp, đại đội, trung đội).

Chức năng của các trường sĩ quan Quân đội: Theo Điều lệ Công tác nhà trường QĐNDVN ngày 24 tháng 4 năm 2016 qui định tại Điều 9, Mục 2, Chương II: Các học viện, trường sĩ quan Quân đội có chức năng thực hiện nhiệm vụ giáo dục và đào tạo; nghiên cứu khoa học; xây dựng nhà trường quân đội chính quy; cấp văn bằng, chứng chỉ theo quy định của Nhà nước và Bộ Quốc phòng.

Nhiệm vụ cơ bản của các trường sĩ quan Quân đội: Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, giảng viên, sĩ quan chính trị, sĩ quan chỉ huy tham mưu, kỹ thuật, chuyên môn nghiệp vụ các cấp của quân đội; cán bộ giảng dạy, nghiên cứu khoa học có trình độ đại học và sau đại học theo quy chế văn bằng của Nhà nước, đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Nghiên cứu ứng dụng, phát triển khoa học, nghệ thuật quân sự, khoa học kỹ thuật quân sự, khoa học và xã hội nhân văn quân sự. Bồi dưỡng kiến thức quốc phòng an ninh cho cán bộ, công chức trong hệ thống chính trị. Huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật, chấp hành điều lệnh, điều lệ và các chế độ, quy định của Quân đội. Tăng gia sản xuất, tiến hành công tác dân vận, phòng chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn, thực hiện chính sách hậu phương Quân đội, chính sách an sinh xã hội. Phòng chống “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ, sẵn sàng chiến đấu, ngăn chặn chiến tranh xâm lược; cùng với các đơn vị khác trong quân đội làm lực lượng nòng cốt củng cố quốc phòng, giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Hợp tác quốc tế về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quân sự cho Lào và Campuchia. Thực hiện các nhiệm vụ khác do Nhà nước, Bộ Quốc phòng giao.

Đặc điểm bản lĩnh chính trị học viên ở các trường sĩ quan Quân đội

Thứ nhất, bản lĩnh chính trị của học viên sĩ quan là bản lĩnh của một chủ thể phục vụ lâu dài trong quân đội.

Thứ hai, bản lĩnh chính trị người học viên sĩ quan hình thành, phát triển thông qua quá trình giáo dục, rèn luyện trong môi trường giáo dục quân sự.

Thứ ba, bản lĩnh chính trị của học viên sĩ quan chịu ảnh hưởng trực tiếp từ phong cách của lãnh đạo, chỉ huy đơn vị.

Thứ tư, bản lĩnh chính trị của học viên sĩ quan phản ánh trực tiếp các quan hệ của họ ở đơn vị cơ sở.

3.1.2. Thực trạng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội từ góc nhìn bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Một là, chủ trương của các trường sĩ quan quân đội về xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên

Thực tiễn giáo dục, nâng cao nhận thức cho các chủ thể

Qua khảo sát ở một số trường sĩ quan Quân đội về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho thấy, hơn 70% cán bộ, học viên có nhận thức tương đối đầy đủ về các nội dung cốt lõi và giá trị của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Kết quả khảo sát cho thấy, có 71,45% số người được hỏi có nhận thức đúng, đủ các nội dung cơ bản của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Kết quả nhận thức này là cơ sở bảo đảm cho hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh luôn phát triển đúng hướng và có hiệu quả thiết thực.

Tuy nhiên, kết quả khảo sát cũng cho thấy, vẫn còn một bộ phận chủ thể chưa nhận thức đầy đủ, sâu sắc về nội dung và giá trị của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Thực tiễn phát huy tinh thần trách nhiệm của các chủ thể

Trên cơ sở nhận thức đúng về tầm quan trọng của việc xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, các cấp ủy, chính trị viên, chỉ huy, cơ quan chức năng ở các trường sĩ quan Quân đội đã thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động xây dựng với tinh thần trách nhiệm cao.

Kết quả khảo sát thực tiễn cũng cho thấy, các chủ thể là cán bộ chính trị, chỉ huy rất quan tâm đến việc xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, coi đây là một biện pháp quan trọng để nâng cao chất lượng của đội ngũ cán bộ, đảng viên và học viên. Kết quả điều tra khảo sát về mức độ quan tâm của cấp ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp ở các trường sĩ quan Quân đội với việc xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, có 74,91% học viên cho rằng, chính trị viên, chỉ huy các cấp ở các trường sĩ quan Quân đội rất quan tâm đến hoạt động xây dựng [Phụ lục 4]. Kết quả trên phản ánh, từ khi có Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị, Chỉ thị số 87-CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương, phần lớn các trường sĩ quan Quân đội đã phát huy tốt trách nhiệm trong tổ chức thực hiện. Thường xuyên bám sát những giá trị nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và điều kiện thực tiễn của các trường sĩ quan Quân đội đề ra chủ trương, biện pháp, xây dựng nội dung, chương trình bồi dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho đội ngũ học viên ở các nhà trường. Trong các nghị quyết, các văn bản tổng kết từng quý, từng năm ở các các trường sĩ quan Quân đội đều có nội dung chính trị công tác bồi dưỡng cán bộ nói chung, xây dựng bản lĩnh chính trị cho đội ngũ học viên nói riêng.

Việc phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể là cơ sở quan trọng, quyết định những kết quả đã đạt được trong việc xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên

theo bản lĩnh chính trị HCM thời gian qua. Song, trên thực tế, vẫn còn có những cán bộ là chỉ huy, học viên ở một số các trường sĩ quan Quân đội chưa quan tâm đúng mức đến hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Điều này được biểu hiện ở chỗ, một bộ phận cán bộ quản lý chưa chú trọng nghiên cứu tìm kiếm những giải pháp có tính khả thi để nâng cao chất lượng xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, hoặc triển khai công việc này một cách chiếu lệ, hiệu quả thấp. Thực tế đó được biểu hiện qua số liệu điều tra, vẫn còn 11,50% học viên cho rằng, cán bộ quản lý chưa quan tâm đến việc xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị HCM và 17,00% học viên được hỏi cho rằng khó trả lời [Phụ lục 4].

Đối với học viên, mặc dù đại đa số có động cơ, thái độ, trách nhiệm đúng trong việc học tập và làm theo bản lĩnh chính trị HCM, nhưng vẫn có một số học viên chưa coi đây là một công việc thường xuyên, đòi hỏi sự nỗ lực, bền bỉ, kiên trì của mỗi người. Tuy nhiên còn một số nhỏ thiếu cố gắng, nỗ lực ở rèn luyện, cho nên chất lượng ở học tập và làm theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Hai là, thực tiễn xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên

Thứ nhất, về nội dung xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Quán triệt và triển khai thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị và Chỉ thị số 87-CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương, các cấp ủy đảng ở các trường sĩ quan Quân đội đã triển khai nhiều nội dung, biện pháp đồng bộ, quyết liệt, nhằm xây dựng và không ngừng hoàn thiện bản lĩnh chính trị cho học viên; nói đi đôi với làm, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Trên cơ sở nghiên cứu, nắm vững những biểu hiện, đặc trưng của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, cấp ủy, chỉ huy, cơ quan chính trị các cấp đã quan tâm đến việc cụ thể hóa các nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh thành những tiêu chí cụ thể, phù hợp với chức trách, nhiệm vụ của học viên và đặc điểm môi trường hoạt động. Đây là cơ sở rất quan trọng để cấp ủy, chính trị, chỉ huy xác định kế hoạch xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở cơ quan, các trường sĩ quan Quân đội.

Thực tiễn khảo sát, điều tra cho thấy, những nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh như: ý chí, nghị lực vượt lên khó khăn, gian khổ; độc lập, tự chủ, sáng tạo; kiên quyết bảo vệ nền độc lập dân tộc, đặt lợi ích của đất nước, của dân tộc lên trên hết; kiên định, vững vàng, vừa nhạy bén, linh hoạt, hiệu quả,... đã được cấp ủy, chính trị, chỉ huy các cấp nghiên cứu, quán triệt để vận dụng ở hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các đơn vị. Kết quả khảo sát ý kiến, có 70,55% số người được hỏi cho rằng, những nội dung trên đã được nghiên cứu, cụ thể hóa ở các trường sĩ quan Quân đội [Phụ lục 3.3]. Đồng thời, khi xác định nội dung xây dựng, các chủ thể cũng rất coi trọng đến sự phù hợp của các nội dung xây dựng với chức trách,

nhiệm vụ và đặc thù môi trường công tác của người học viên. Kết quả trưng cầu ý kiến về sự phù hợp giữa nội dung được vận dụng ở xây dựng với đối tượng xây dựng là học viên ở đơn vị, có 55,82% số người được hỏi lựa chọn phương án trả lời là: Phù hợp, sát thực với chức trách, nhiệm vụ của học viên [Phụ lục 2].

Theo đó, những nội dung đã được cấp ủy, chính trị viên, chỉ huy các trường sĩ quan Quân đội cụ thể trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên, bao gồm: ý chí, nghị lực vượt lên khó khăn, gian khổ để học tốt, rèn nghiêm; tinh thần tự học tập, tự nghiên cứu để không ngừng tiến bộ; lòng tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Nhân dân, với Đảng và Quân đội; ở tinh thần cống hiến, vì tập thể; ý thức tổ chức kỷ luật cao; giải quyết hài hoà, linh hoạt các mối quan hệ và tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám dấn thân thực hiện tốt những nhiệm vụ khẩn, gian khổ... Những nội dung này đã bám sát nội dung cơ bản của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, đồng thời phù hợp điều kiện thực tiễn của các trường sĩ quan Quân đội và chức trách, nhiệm vụ của người học viên. Cho nên, đã tạo ra những điều kiện thuận lợi để mỗi người tu dưỡng, rèn luyện theo, nhằm không ngừng củng cố, bổ sung những tri thức khoa học về chính trị, quản lý, chỉ huy, giáo dục bộ đội; kinh nghiệm, kỹ năng tiến hành CTĐ, CTCT; năng lực cụ thể hóa nghị quyết chính trị của cấp trên thành nghị quyết chính trị của cấp mình; năng lực chính trị và xử lý các tình huống chính trị; cách thức giao tiếp, ứng xử.. để mỗi người từng bước hoàn thiện bản thân, đáp ứng với yêu cầu đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng trường sĩ quan Quân đội ở giai đoạn mới.

Ở một phương diện điều tra khác, thông qua khảo sát thực tiễn hoạt động xây dựng cũng như trực tiếp phỏng vấn, chỉ huy một số các trường sĩ quan Quân đội cho thấy, những tiêu chí về bản lĩnh chính trị của người học viên ngày càng hoàn thiện. Các trường sĩ quan Quân đội đã chú trọng gắn xây dựng bản lĩnh chính trị với bồi dưỡng phẩm chất, năng lực công tác của đội ngũ học viên, với phương châm: Cần nội dung gì, bồi dưỡng nội dung ấy, thiếu nội dung gì, bồi dưỡng nội dung ấy, yếu nội dung gì, bồi dưỡng nội dung ấy, các trường sĩ quan Quân đội hoạt động gì thì tập trung bồi dưỡng nội dung ấy. Do đó, hoạt động xây dựng mang tính thiết thực, ngày càng đi vào chiều sâu và có sức lan tỏa lớn.

Tuy nhiên, việc cụ thể hóa các nội dung, nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh thành các tiêu chí cụ thể để học viên học tập, rèn luyện theo vẫn còn là khâu yếu ở nhiều đơn vị. Đề cập về vấn đề này, Báo cáo Sơ kết của các nhà trường cũng chỉ rõ: “Việc cụ thể hóa nội dung, chỉ tiêu Cuộc vận động phù hợp với tình hình, chức năng, nhiệm vụ có các trường sĩ quan Quân đội còn lúng túng, thiếu đổi mới, sáng tạo”. Chính việc vận dụng nội dung xây dựng còn máy móc, rập khuôn, thiếu sáng tạo đã dẫn đến những hạn chế ở xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên, chưa tạo ra những đột phá để khắc phục dứt điểm những khâu yếu, mặt yếu ở bản lĩnh chính trị của học viên. Kết quả khảo sát về tính toàn diện ở cụ thể hóa các nội

dung ở bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và mức độ phù hợp với yêu cầu thực hiện nhiệm vụ theo chức trách của học viên cho thấy vẫn còn 24,0% số người được hỏi cho rằng chưa đầy đủ và sát thực; 20,18% số người được hỏi cho rằng cần phải bổ sung thêm cho phù hợp [Phụ lục 2]. Kết quả khảo sát trên cũng thống nhất với ý kiến của một số cán bộ chính trị, quản lý ở một số đơn vị quản lý học viên, khi cho rằng, việc xác định nội dung xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở một số cơ quan, các trường sĩ quan Quân đội về cơ bản còn chung chung, “dàn trải”, chưa bám chức năng, nhiệm vụ của người học viên, chưa tập trung xác định đúng những vấn đề cần thiết để khắc phục khâu yếu, mặt yếu ở hoạt động chính trị của từng học viên, nhất là những hạn chế ở thực tiễn hoạt động quản lý, chỉ huy bộ đội, tổ chức huấn luyện sẵn sàng chiến đấu của đơn vị, vì thế chưa tạo ra sự chuyển biến rõ nét về bản lĩnh chính trị của đội ngũ học viên ở trường sĩ quan Quân đội.

Thứ hai, các hình thức, biện pháp vận dụng vào xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở trường sĩ quan Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Các cấp ủy đảng, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị ở các trường sĩ quan Quân đội đã thường xuyên quan tâm đến việc đổi mới hình thức, biện pháp xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hiện của hoạt động xây dựng. Qua điều tra, khảo sát về những hình thức đã vận dụng ở bồi dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, các chủ thể được hỏi đã chỉ các hình thức chủ yếu được thực hiện ở các trường sĩ quan Quân đội hiện nay là: 77,09% học viên lựa chọn hình thức: Thông qua tổ chức học tập, quán triệt, triển khai thực hiện các văn bản chính trị, chỉ đạo và hướng dẫn của cấp trên về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; 77,45% học viên lựa chọn hình thức: Thông qua giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm ở học tập và rèn luyện theo các nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; 78,36 học viên lựa chọn hình thức: Thông qua chính trị, chỉ đạo của các cấp; 70,36% học viên lựa chọn phương án: Cấp trên bồi dưỡng cho cấp dưới ở công tác, sinh hoạt; 70,73% lựa chọn hình thức: Thông qua các hoạt động tọa đàm, tuyên truyền, hội thi tìm hiểu về tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; 69,45% lựa chọn hình thức: Thông qua thực hiện nhiệm vụ theo chức trách; 60,73% học viên lựa chọn hình thức: Thông qua tự học tập, tự rèn luyện; 63,45% học viên lựa chọn hình thức: Thông qua công tác kiểm tra, giám sát, tự phê bình và phê bình; 62,90% học viên lựa chọn hình thức: Hoạt động nêu gương của cán bộ, đảng viên ở học tập và làm theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; 59,82% học viên lựa chọn hình thức: Xây dựng, nhân rộng điển hình tiên tiến ở học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh [Phụ lục 4].

Như vậy, các hình thức đã được vận dụng ở xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên hiện nay khá phong phú, đa dạng, phù hợp với tính chất nhiệm vụ và đặc thù

hoạt động của các trường sĩ quan Quân đội. Các hình thức này đã tác động đến toàn bộ các khâu, các bước của quá trình xây dựng và tác động đồng bộ đến cả nhận thức và hành động, có tác dụng tốt ở thúc đẩy ý thức tự giác học tập và rèn luyện theo các nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh của đội ngũ học viên ở trường sĩ quan Quân đội.

Để hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đi vào chiều sâu và đạt hiệu quả thiết thực, cấp ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp ở trường sĩ quan Quân đội rất coi trọng xây dựng và tuyên truyền nhân rộng các mô hình mới, cách làm sáng tạo, hiệu quả, những điển hình tiên tiến, gương người tốt ở học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Nhiều phong trào thi đua được triển khai có kết quả tốt như: “Học tốt, rèn nghiêm, nghiên cứu khoa học tốt, phục vụ tốt”; “Tự soi, tự sửa”, “Thực hiện theo chức trách, nêu gương ở hành động”, “Đảng viên đi đầu dắt quần chúng”, “Ngôi nhà 100 đồng”,... Những mô hình, cách làm sáng tạo trên đây là những biện pháp rất thiết thực để thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 05/CT-TW của Bộ Chính trị và Chỉ thị số 87/CT-QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương, đã tạo ra sức lan tỏa sâu rộng, trở thành động lực cổ vũ, động viên cán bộ, đảng viên, quần chúng ở các trường sĩ quan Quân đội ra sức học tập và làm theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Nhìn chung, các hình thức, biện pháp được vận dụng ở các trường sĩ quan Quân đội phản ánh quá trình tìm tòi, sáng tạo của các cấp ủy đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ và học viên và đã mang lại hiệu quả thiết thực trên thực tế. Song, đó mới chỉ là những hình thức, biện pháp vận dụng chung cho việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh của đội ngũ cán bộ, đảng viên, quần chúng ở trường sĩ quan Quân đội, mà chưa phải là nội dung chuyên biệt để xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên, vì thế nó chưa tạo ra được những kết quả đột phá ở quá trình xây dựng.

Thứ ba, về môi trường và các điều kiện bảo đảm xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở trường sĩ quan Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Trong những năm qua, cấp ủy, chỉ huy các cấp ở trường sĩ quan Quân đội đã quan tâm đến việc tạo lập các quy định, cơ chế dân chủ cho việc động viên, khuyến khích và sự nêu gương của các chủ thể ở học tập và làm theo các nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Đây là những điều kiện rất thuận lợi để tạo lập môi trường xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Những điều kiện này đã góp phần làm cho các giá trị nội dung của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh ngày càng được thấm thấu sâu, trở thành những phẩm chất ổn định bên ở của học viên. Thực tiễn khảo sát vấn đề này cho thấy: Các quy chế, quy định, hướng dẫn, chính sách động viên, khích lệ có liên quan đến việc học tập và làm theo tư tưởng,

đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh được ban hành và thực hiện tương đối tốt. Kết quả trưng cầu ý kiến, có 85,82% số người được hỏi lựa chọn phương án đầy đủ, kịp thời [Phụ lục 3].

Để giáo dục nâng cao nhận thức cho học viên ở toàn quân về các nội dung, nội dung, giá trị của tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, cấp ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp ở trường sĩ quan Quân đội đã chú trọng bảo đảm các loại tài liệu phục vụ công tác nghiên cứu, tuyên truyền về tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Trên cơ sở các tài liệu của Tổng cục Chính trị, các trường sĩ quan Quân đội đã nghiên cứu, soạn thảo ra hàng trăm tài liệu tuyên truyền, giáo dục, phù hợp với tình hình thực tiễn của từng cơ quan, đơn vị, tạo điều kiện rất thuận cho việc nghiên cứu, tìm hiểu về bản lĩnh chính trị và bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

Qua khảo sát, tìm hiểu hệ thống tài liệu, cơ sở vật chất phục hoạt động nghiên cứu, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho thấy, các tài liệu được trang bị cho các trường sĩ quan Quân đội khá đầy đủ, phong phú, đa dạng và thường xuyên được bổ sung, cập nhật các tài liệu mới, nhất là các tài liệu phục vụ công tác chính trị, quản lý, chỉ huy của đội ngũ cán bộ nói chung, của học viên nói riêng. Hệ thống phòng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan Quân đội luôn hoạt động có nền nếp, đáp ứng nhu cầu tìm hiểu, nghiên cứu của cán bộ, đảng viên và học viên ở đơn vị. Các tài liệu có liên quan đến học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh như: Các văn bản, hướng dẫn của các cấp về đẩy mạnh thực hiện học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; các sách tham khảo, chuyên khảo viết về cuộc đời, tiểu sử, tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh; sách viết về các tấm gương ở học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh,... khá đầy đủ và phong phú về thể loại, đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc nghiên cứu, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh của học viên ở đơn vị. Tuy nhiên, những tài liệu liên quan trực tiếp đến bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan Quân đội hiện nay còn chưa thật đầy đủ. Qua khảo sát trực tiếp tại ở một số trường sĩ quan Quân đội cho thấy, các tài liệu có liên quan trực tiếp đến bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh còn rất ít. Việc cung cấp đầy đủ các tài liệu về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là rất cần thiết, bởi vì, những tài liệu này trực tiếp giúp các chủ thể nghiên cứu, tìm hiểu để vận dụng vào thực tiễn quá trình xây dựng. Tuy nhiên, thực tế ở các trường sĩ quan Quân đội hiện nay, phần lớn chỉ có các văn bản, Chỉ thị, hướng dẫn của các cấp; các sách của Ban Tuyên giáo Trung ương, của Tổng cục Chính trị về các nội dung, biện pháp học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh. Các loại tài liệu nghiên cứu chuyên sâu về bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan Quân đội ít được bổ sung, cấp phát.

3.2. THÀNH TỰU, HẠN CHẾ TRONG XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ GÓC NHÌN BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

3.2.1. Thành tựu, hạn chế và nguyên nhân

Thành tựu

Một là, đã có sự chuyển biến tương đối rõ nét trong nhận thức và trách nhiệm của chủ thể đối với việc xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Hai là, công tác lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn việc xây dựng, rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội được quan tâm thường xuyên hơn, sự chủ động, cụ thể, sáng tạo ngày càng biểu hiện rõ hơn.

Thứ nhất, các cấp ủy, cán bộ chủ trì đã lãnh đạo, chỉ đạo làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục ý thức, động cơ phấn đấu, học tập rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị cho học viên.

Thứ hai, các cấp ủy, cán bộ chủ trì các cơ quan, đơn vị đã gắn kết, lồng ghép chặt chẽ việc rèn luyện bản lĩnh cho học viên với việc tổ chức thực hiện nghiêm các quy định, chỉ thị của trên, như quy định về những điều đảng viên không được làm; các quy định về xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật; việc tổ chức thực hiện tự phê bình và phê bình theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI; việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh; thực hiện cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ”,...

Thứ ba, trên cơ sở thống nhất nhận thức, định rõ quyết tâm, cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp đã coi trọng việc cụ thể hóa những nội dung bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, xác định rõ những vấn đề về phương châm, nguyên tắc chỉ đạo xây dựng, rèn luyện, nâng cao bản lĩnh của học viên; đồng thời, phân công trách nhiệm rõ ràng trong cấp ủy, chỉ huy về việc hướng dẫn, theo dõi, đánh giá chất lượng, hiệu quả việc xây dựng, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên trong từng giai đoạn.

Thứ tư, trong lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng nâng cao bản lĩnh của học viên, cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp đã coi trọng tập trung vào những khâu yếu, mặt yếu để bảo đảm việc xây dựng, bồi dưỡng, rèn luyện có trọng tâm, trọng điểm, tránh được sự dàn trải.

Ba là, cấp ủy, cán bộ chủ trì các cơ quan, đơn vị đã có sự chủ động, sáng tạo, bảo đảm định hướng chính trị, tính toàn diện và thiết thực trong xác định nội dung xây dựng, giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên.

Bốn là, hình thức, biện pháp nâng cao bản lĩnh của học viên ở các trường sĩ quan Quân đội khá đa dạng, sáng tạo, thiết thực, bảo đảm phát huy được sức mạnh tổng hợp, ưu thế của mỗi cơ quan, đơn vị, lực lượng tham gia.

Năm là, học viên thể hiện được bản lĩnh chính trị trong học tập, công tác, sinh hoạt, đáp ứng yêu cầu thực hiện chức trách, nhiệm vụ.

Thứ nhất, ý chí, nghị lực khắc phục khó khăn, gian khổ trong học tập, công tác của học viên được nâng cao.

Thứ hai, lòng trung thành với Tổ quốc, Nhân dân, với Đảng và Quân đội của học viên không ngừng được củng cố.

Thứ ba, học viên có hiểu biết cơ bản, nắm vững bản chất cách mạng, khoa học của Chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội.

Thứ tư, tính độc lập, khôn khéo, linh hoạt trong xử lý các tình huống, nhất là các tình huống phức tạp, nhạy cảm nảy sinh trong thực tế của học viên có chuyển biến rõ nét.

Thứ năm, tinh thần đấu tranh tự phê bình và phê bình của học viên trước các biểu hiện tiêu cực, sai trái có những chuyển biến tiến bộ.

*** Nguyên nhân của những thành tựu**

Thứ nhất, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tạo điều kiện về mọi mặt của Đảng, Nhà nước và Quân đội đối với các trường sĩ quan Quân đội.

Thứ hai, những tác động tích cực của môi trường văn hóa - xã hội.

Thứ ba, sự chủ động, tinh thần trách nhiệm của cấp ủy đảng, đội ngũ cán bộ, các tổ chức quần chúng, hội đồng quân nhân ở các đơn vị quản lý học là nguyên nhân trực tiếp quyết định.

Thứ tư, ý thức, trách nhiệm của học viên đào trong tự tu dưỡng, rèn luyện theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh.

3.2.2. Hạn chế và nguyên nhân

Những hạn chế

Một là, những hạn chế về nhận thức, xác định trách nhiệm, phân công, phân cấp; năng lực lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức của các chủ thể trong quá trình vận dụng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Hai là, những hạn chế trong xác định nội dung xây dựng, bồi dưỡng, rèn luyện, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Ba là, những hạn chế trong sử dụng các hình thức, biện pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Bốn là, những hạn chế trong bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan Quân đội hiện nay.

Nguyên nhân hạn chế

Thứ nhất, sự biến đổi phức tạp của tình hình thế giới, khu vực, biến đổi cơ cấu kinh tế-xã hội; mặt trái cơ chế thị trường, của sự bùng nổ thông tin và quá trình toàn cầu hóa kinh tế, giao lưu văn hóa cùng với sự chống phá quyết liệt của các thế lực cơ

hội, phản động, thù địch đã liên tục tạo ra những khó khăn cho việc xây dựng, giáo dục, rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị cho học viên.

Thứ hai, sự đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo học viên ở các nhà trường hiện đã có nhiều tiến bộ nhưng còn nhiều mặt chưa bắt nhịp với yêu cầu đòi hỏi của thực tiễn xây dựng Quân đội.

Thứ ba, những nguyên nhân nảy sinh từ chính đặc thù tâm lý lứa tuổi, sự thay đổi vị thế, vai trò xã hội và yêu cầu thực hiện chức trách của học viên.

Thứ tư, những bất cập về cơ cấu xã hội của học viên là một nguyên nhân gây nên những hạn chế, yếu kém trong việc rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên và trong chính bản lĩnh chính trị của học viên hiện nay.

Thứ năm, sự thiếu thống nhất, đồng bộ và sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo tiến hành đổi mới, nâng cao hiệu quả xây dựng, rèn luyện bản lĩnh của học viên.

Thứ sáu, một bộ phận học viên còn thiếu tự giác, thiếu cố gắng trong học tập, rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị; một số còn lúng túng, thiếu sáng tạo, cụ thể trong xác định phương pháp tự tu dưỡng, tự rèn luyện bản lĩnh chính trị.

3.2.3. Những vấn đề đặt ra trong xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên các trường sĩ quan Quân đội

Thứ nhất, vấn đề đặt ra trong nhận thức của các chủ thể về xây dựng bản lĩnh cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị cho học viên là một trong những nhân tố có ý nghĩa quyết định đến chất lượng xây dựng các nhà trường vững mạnh, hoàn thành tốt nhiệm vụ giáo dục đào tạo, nhất là đào tạo ra được đội ngũ sĩ quan có bản lĩnh chính trị vững vàng, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Việc nâng cao bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội là quá trình tác động hợp quy luật của chủ thể làm gia tăng nhân tố chủ quan góp phần củng cố, xây dựng tri thức, tình cảm, niềm tin, ý chí, hành vi chính trị của học viên để giúp họ có sự kiên định, vững vàng, quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, nguy hiểm, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Những năm qua, các cấp ủy đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp ở các trường sĩ quan Quân đội đã tổ chức học tập, quán triệt sâu sắc các chỉ thị, chương trình, kế hoạch của Đảng, của Quân ủy Trung ương, Tổng cục chính trị về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, trong đó có nội dung tăng cường bồi dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh đến học viên ở các Nhà trường. Tuy nhiên, trong nhận thức của một bộ phận cán bộ, giảng viên ở các nhà trường coi nhẹ việc xây dựng, bồi dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên. Một số học viên thờ ơ với tình hình chính trị của đất nước, ngại tham gia các hoạt động xã hội, lập trường tư tưởng không vững vàng, mờ nhạt về lý tưởng, lối sống buông thả, chạy theo đồng tiền và những thị hiếu tầm thường, dễ bị lôi kéo vào các tệ nạn xã hội. Trong khi đó,

một số cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy chưa thật sự chú trọng đến việc nâng cao chất lượng rèn luyện, củng cố, tăng cường bản lĩnh chính trị cho học viên. Do đó, cần phải tiếp tục tạo chuyển biến sâu sắc hơn nữa trong nhận thức của các chủ thể về nâng cao bản lĩnh chính trị cho học viên ở các nhà trường.

Thứ hai, những vấn đề đặt ra trong tổ chức xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội

Thời gian qua, quán triệt sâu sắc các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp ở các trường sĩ quan Quân đội đã có nhiều chủ trương, giải pháp đồng bộ nhằm đưa việc học tập và làm theo đi vào chiều sâu, trở thành hành động tự giác, thường xuyên của học viên. Hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là chủ trương nhất quán, được thể hiện trong nghị quyết của các cấp ủy, tổ chức đảng, Ban Giám hiệu ở các nhà trường, nhằm bồi dưỡng, rèn luyện, từng bước hoàn thiện những phẩm chất cần thiết của người sĩ quan tương lai. Tuy nhiên, vấn đề này hiện nay vẫn chưa có những chương trình, kế hoạch riêng mà vẫn chủ yếu chỉ là những nội dung được lồng ghép trong các chương trình, kế hoạch thực hiện Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ”, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Chính vì thế nó cũng đã tạo ra những bất cập trong kiểm tra, đánh giá những kết quả của quá trình xây dựng. Vì thế, để việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên đạt được kết quả thiết thực. Đòi hỏi các cấp ủy đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy ở các nhà trường phải xác định được chương trình, kế hoạch xây dựng riêng, cụ thể hoặc có thể tổ chức thành chuyên đề học tập để tổ chức thực hiện đạt hiệu quả.

Một vấn đề khác trong tổ chức xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là, bản lĩnh chính trị của học viên được hình thành, phát triển thông qua quá trình tu dưỡng, rèn luyện kiên trì, bền bỉ, thường xuyên. Tuy nhiên, hoạt động xây dựng nhiều đơn vị ở các trường sĩ quan Quân đội chỉ tập trung vào một số thời điểm, từng giai đoạn nhất định, chưa có sự thường xuyên, liên tục. Một số đơn vị ở các nhà trường tổ chức phát động phong trào với nhiều chương trình, kế hoạch rất lớn nhưng nặng về hình thức, tuyên truyền, chưa thật sự chú trọng vào khâu triển khai thực hiện, thiếu sự kiểm tra, đôn đốc, uốn nắn kịp thời nên tính hiệu quả trên thực tế chưa cao. Đa số học viên có sự cố gắng, rèn luyện theo những nội dung, giá trị của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, tuy nhiên, do thiếu thường xuyên, liên tục, kiên trì, bền bỉ, chưa được động viên, khích lệ kịp thời nên chưa tạo thành những phẩm chất ổn định, bền vững trong nhân cách của họ. Vì thế, để những nội dung giá trị của bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh được thấm thấu,

trở thành những phẩm chất ổn định, bền vững trong mỗi học viên ở các nhà trường, đòi hỏi hoạt động xây dựng phải được triển khai nghiêm túc, duy trì một cách thường xuyên, liên tục, không làm theo “đầu voi, đuôi chuột”. Nhất là, cần phải quan tâm phát huy hơn nữa ý thức tự giác của mỗi học viên trong tổ chức thực hiện để biến hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh trở thành nền nếp, thành nhu cầu tự thân của người, nhằm hoàn thiện bản thân, góp phần nâng cao phẩm chất, năng lực, đáp ứng ngày càng tốt hơn với yêu cầu nhiệm vụ giáo dục đào tạo của từng nhà trường và những đòi hỏi của thực tiễn công tác sau khi tốt nghiệp ra trường.

Thứ ba, vấn đề đặt ra trong tổ chức kiểm tra, đánh giá, sơ tổng kết việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội

Để công tác xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội đạt chất lượng, hiệu quả thì việc thường xuyên kiểm tra, đánh giá, sơ tổng kết có ý nghĩa rất quan trọng. Làm tốt hoạt động này sẽ chỉ ra được những hạn chế, khuyết điểm, những nguyên nhân để khắc phục và cả những ưu điểm, kết quả tốt, cách làm hay, những bài học kinh nghiệm để phát huy, đồng thời, cũng là cơ sở để xác định các nội dung, hình thức, biện pháp góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả của xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội.

Tuy nhiên, từ thực tiễn xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội thời gian qua cho thấy, việc tổ chức kiểm tra, đánh giá, sơ tổng kết việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội của một số cấp uỷ, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì chưa tiến hành một cách thường xuyên, liên tục. Đa số việc kiểm tra, đánh giá, sơ tổng kết được tiến hành thông qua việc lồng ghép với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh hoặc thông qua việc đánh giá chung trong nghị quyết, thiếu các hình thức riêng về công tác giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên. Các nội dung đánh giá còn chung chung, thiếu tính cụ thể, chưa chỉ ra được vai trò, chưa gắn với trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng, dẫn đến việc dù đã chỉ ra được những hạn chế, khuyết điểm trong công tác giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên song việc khắc phục còn chậm, chưa tạo được sự chuyển biến tiến bộ thật sự rõ nét. Do đó, vấn đề đặt ra trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh trong thời gian tới là phải làm tốt việc kiểm tra, đánh giá, sơ tổng kết về hoạt động này.

Thứ tư, xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan Quân đội phải bám sát tình hình thế giới, khu vực, với thực tiễn trong nước và yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội

Những năm qua, tình hình thế giới và khu vực “đang trải qua những biến động to lớn, diễn biến rất nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo”, đặc biệt, từ cuộc xung đột

quân sự giữa Nga - Ukraine, chiến tranh giữa Israel với Iran đã tác động mạnh mẽ, sâu sắc, nhiều mặt đến thế giới, đồng thời cũng đặt ra những yêu cầu mới, ngày càng cao hơn trong xây dựng, nâng cao bản lĩnh chính trị cho quân nhân nói chung và học viên các trường sĩ quan Quân đội nói riêng. Cục diện kinh tế, chính trị thế giới thay đổi sâu sắc, nhanh chóng, nhất là từ sau sự sụp đổ chế độ XHCN ở Liên Xô và Đông Âu làm cho tương quan so sánh lực lượng giữa cách mạng và phản cách mạng thay đổi theo hướng bất lợi cho CNXH. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư phát triển với tốc độ nhanh chóng đưa tới những tiến bộ to lớn, làm xuất hiện nhiều nhân tố mới trong kinh tế, nhiều loại vũ khí công nghệ cao, hiện đại ra đời đã thúc đẩy cuộc chạy đua vũ trang giữa các nước lớn diễn ra nhanh hơn...

Các thế lực thù địch luôn tìm mọi cách chống phá cách mạng Việt Nam về chính trị, tư tưởng và văn hóa; chúng gieo rắc tư tưởng “về sự phá sản của chủ nghĩa Mác - Lênin”, chúng tập trung thực hiện âm mưu “phi chính trị hóa” lực lượng vũ trang và làm tha hóa tư tưởng, đạo đức, lối sống của cán bộ, chiến sĩ trong quân đội, làm cho quân đội thay đổi về chính trị, dao động về tư tưởng, phai nhạt mục tiêu, lý tưởng chiến đấu. Đây là cuộc chiến tranh không có khói lửa, không có tiếng súng, không dễ dàng nhận rõ mặt kẻ thù. Như vậy, chúng ta không chỉ chống lại chiến lược “diễn biến hòa bình” mà còn phải chống lại nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” từ bên trong. Trước tình hình đó, việc giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trở thành hệ tư tưởng chủ đạo trong đời sống tinh thần của quân đội là một nội dung rất cơ bản, có tính quyết định đến xây dựng quân đội về chính trị và nâng cao bản lĩnh chính trị cho quân nhân.

Các thế lực phản động luôn lợi dụng sơ hở, thiếu sót của Đảng, Nhà nước, Quân đội ta trong quá trình quản lý, những vấn đề bức xúc trong đời sống xã hội để xuyên tạc, bóp méo, kích động quần chúng bạo loạn, lật đổ... Điều đó đã và đang tác động hết sức mạnh mẽ đến tư tưởng của cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân và quần chúng nhân dân.

Thực tiễn xây dựng Quân đội và các trường sĩ quan Quân đội thời gian qua cho thấy, bên cạnh những thành tựu đã đạt được, vẫn còn một bộ phận cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân còn chưa phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu, giảm sút niềm tin, ý chí chiến đấu, thiếu tinh thần trách nhiệm trong công việc, tiêu cực, gây phiền hà, sách nhiễu nhân dân, vi phạm quy trình, quy chế công tác, thậm chí vi phạm pháp luật làm ảnh hưởng đến uy tín của Quân đội, đặc biệt là biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” gây hoang mang, hoài nghi vào sự lãnh đạo của Đảng.

Chương 4

PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THEO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

4.1. PHƯƠNG HƯỚNG XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THEO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

4.1.1. Những nhân tố tác động đến xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Một là, sự biến động của tình hình thế giới, khu vực tác động đến quá trình xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên.

Hai là, những biến đổi của đời sống kinh tế - xã hội của đất nước tác động đến quá trình xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên các trường sĩ quan Quân đội.

Ba là, tác động từ sự chống phá của các thế lực thù địch thông qua Chiến lược “diễn biến hòa bình” đến quá trình xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên.

Bốn là, tác động từ sự phát triển về chức năng, nhiệm vụ của Quân đội, các trường sĩ quan Quân đội đến hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên.

Năm là, chịu tác động trực tiếp từ môi trường văn hóa quân sự ở các nhà trường.

4.1.2. Phương hướng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

Một là: Xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh phải gắn với việc phải bám sát đặc điểm tình hình, nhiệm vụ ở từng trường sĩ quan quân đội

Hai là: Xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh gắn với xây dựng niềm tin lý tưởng cộng sản.

Ba là: Kết hợp chặt chẽ việc xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh phải gắn với việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

4.2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THEO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ HỒ CHÍ MINH

4.2.1. Tạo sự chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể và lực lượng tham gia xây dựng

4.2.2. Đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

4.2.3. Xây dựng môi trường văn hóa quân sự trong sạch, lành mạnh, góp phần xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

4.2.4. Xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên với đầy mạnh học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

4.2.5. Phát huy tính tích cực, tự giác của học viên trong xây dựng, rèn luyện bản lĩnh chính trị theo Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh

KẾT LUẬN

1. Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh và vận dụng vào xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội là vấn đề thu hút được sự quan tâm đầu tư nghiên cứu của nhiều học giả, nhà nghiên cứu, nhà khoa học trong nước. Đến nay, đã có nhiều công trình khoa học được công bố có giá trị khoa học và thực tiễn sâu sắc. Qua việc tổng quan tình hình nghiên cứu các công trình có liên quan đến đề tài luận án cho thấy, việc tiếp cận một cách có hệ thống dưới góc độ chuyên ngành Hồ Chí Minh học để xác lập cơ sở lý luận, thực tiễn và đề xuất phương hướng, giải pháp xây dựng xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan quân đội là một vấn đề mới, không trùng lặp với các công trình khoa học đã được công bố; đồng thời có ý nghĩa thiết thực, cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn để cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp ở các trường sĩ quan quân đội tham khảo, vận dụng trong xây dựng bản lĩnh chính trị cho học viên ở các trường sĩ quan.

2. Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là nội dung cơ bản, đặc sắc trong hệ thống di sản mà Người để lại cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân. Đó là những phẩm chất cao đẹp của Người được thể hiện trong lĩnh vực hoạt động chính trị, bao gồm: Ý chí, nghị lực vượt qua khó khăn, gian khổ của Hồ Chí Minh trong hành trình tìm đường cứu nước, giải phóng dân tộc; sự độc lập, tự chủ, sáng tạo trong xác định con đường cách mạng Việt Nam; niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, sức mạnh của Nhân dân, thắng lợi của sự nghiệp cách mạng; sự kiên định, kiên trì lợi ích quốc gia, dân tộc; sự thẳng thắn, dũng cảm trước những khuyết điểm, sai lầm. Bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh có giá trị lý luận và thực tiễn to lớn trong xây dựng người quân nhân cách mạng, góp phần xây dựng quân đội Nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, tiến lên hiện đại.

3. Học viên đào tạo ở các trường sĩ quan quân đội là lực lượng nòng cốt trong xây dựng quân đội về chính trị, những người đi đầu trong việc viết tiếp truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”. Thời gian qua, hoạt động xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan quân đội đã đạt được nhiều kết quả tích cực góp phần xây dựng các Nhà trường vững mạnh toàn diện. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn tồn tại một số hạn chế, khuyết điểm trong công tác xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên. Những

hạn chế trên do những nguyên nhân chủ quan và khách quan. Quá trình xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên các trường sĩ quan quân đội hiện nay chịu tác động trực tiếp từ sự biến động của tình hình thế giới, khu vực; những biến đổi của đời sống kinh tế - xã hội của đất nước; sự chống phá của các thế lực thù địch thông qua chiến lược “diễn biến hòa bình”; tác động của môi trường văn hóa quân sự ở các nhà trường; sự phát triển về chức năng, nhiệm vụ của quân đội, các trường sĩ quan quân đội. Đồng thời, xây dựng bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho học viên các trường sĩ quan quân đội hiện nay cần quán triệt và thực hiện tốt các yêu cầu phải đề cao việc giáo dục thế giới quan khoa học và phương pháp luận duy vật biện chứng cho học viên các trường sĩ quan quân đội; đặc biệt quan tâm đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, chính sách; phải bám sát đặc điểm, yêu cầu nhiệm vụ và góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của các nhà trường, bên cạnh đó cần phải tích cực, chủ động đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp, đồng thời phát huy tính chủ động, sáng tạo của học viên. Để khắc phục những tồn tại trên cần quán triệt sâu sắc quan điểm của Hồ Chí Minh về bản lĩnh chính trị, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về giáo dục, đào tạo; yêu cầu xây dựng quân đội trong tình hình mới; yêu cầu, nhiệm vụ của Nhà trường để đề ra những giải pháp cụ thể khắc phục hạn chế còn tồn tại.

4. Xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, luận án đề xuất 05 giải pháp mang tính đồng bộ, thống nhất cao, có mối quan hệ biện chứng với nhau. Đây là những giải pháp để Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường, các cơ quan chức năng, các khoa giáo viên, các hệ, tiểu đoàn quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội vận dụng nhằm xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các Nhà trường. Trong quá trình tổ chức thực hiện cần vận dụng các biện pháp trên một cách linh hoạt, mềm dẻo và tiến hành một cách đồng bộ tất cả các giải pháp trên mới đem lại hiệu quả cao, không được tuyệt đối hóa hay xem nhẹ bất cứ một giải pháp nào. Để thực hiện các giải pháp trên một cách có hiệu quả đòi hỏi các tổ chức, các lực lượng trong Nhà trường phải phối hợp chặt chẽ, thống nhất với nhau nhằm nâng cao chất lượng xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan quân đội theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo của các Nhà trường cũng như góp phần xây dựng quân đội vững mạnh toàn diện trong giai đoạn hiện nay.

5. Xây dựng bản lĩnh chính trị của học viên ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay theo bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh là vấn đề có tính cấp thiết trong giai đoạn hiện nay. Kết quả nghiên cứu của luận án mới chỉ là bước đầu, tác giả rất mong được sự quan tâm, giúp đỡ của các nhà khoa học trong và ngoài quân đội để tiếp tục hoàn thiện và nâng cao chất lượng công trình khoa học cả trước và sau khi được công bố.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Nguyễn Đắc Thái (2021), “Xây dựng, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên các trường sĩ quan Quân đội theo tư tưởng Hồ Chí Minh”, *Tạp chí Lý luận chính trị*, Số chuyên đề quý IV, tr.68-72.
2. Nguyễn Đắc Thái (2022), “Bản lĩnh và trí tuệ của Hồ Chí Minh trong việc thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam”, *Tạp chí Nghiên cứu Hồ Chí Minh*, (1), tr.24-30.
3. Nguyễn Đắc Thái (2023), “Rèn luyện bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên theo tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh, phòng, chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá””, *Tạp chí Cộng sản online*, (11).
4. Nguyễn Đắc Thái (2024), “Bảo vệ người dân trước thiên tai, thảm họa”, *Tạp chí Nhân quyền Việt Nam*, tr 23 - 26.
5. Nguyễn Đắc Thái (2024), “Xóa bỏ hoàn toàn nhà tạm, nhà dột nát”, *Tạp chí Nhân quyền Việt Nam*, tr 23 - 26.